

'De toekomst - is dat niet iets van vroeger? of: de zin van idealen

'De toekomst - is dat niet iets van vroeger?' Deze spreuk van *Loesje* duidt heel mooi de twijfels aan die ik ontmoet wanneer ik over idealen spreek. Idealisme wordt vaak geassocieerd met de jaren zestig, met een naïef najagen van utopische denkbeelden en flower power. Het wordt bovendien vaak verbonden met een dogmatische verabsolutering van het eigen ideologische gelijk. Daar zijn we gelukkig toch inmiddels wel van teruggekomen, zo luidt dan de kritiek - zijn we nu niet eindelijk realistisch geworden? Maar *Loesjes* tekst (die boven mijn bureau hangt ter inspiratie) heeft voor mij nog een tweede betekenis. Want door die twijfel zo expliciet te benoemen, wordt meteen duidelijk dat je ook niet zonder idealen kan. Stel je eens voor hoe vlak een leven zou zijn zonder visioenen en dromen! Een samenleving waar mensen helemaal geen toekomstvisies meer hebben is een schrikbeeld. Het zou betekenen dat we

iedere hoop hebben opgegeven om onze wereld nog iets beter te maken. Deze dubbelheid ten aanzien van idealen geeft precies het spanningsveld weer waar de beraadslaging 'Tijd voor Idealen. Geloven tussen visioen en werkelijkheid' op 12 april in Utrecht over gaat. Aan de ene kant moeten we uitkijken voor een idealisme dat naïef en wereldvreemd is of dat verwordt tot gesloten ideologieën. Maar aan de andere kant kunnen we ons niet neerleggen bij de wereld zoals zij nu is en kunnen we niet zonder visioenen. Hoe kunnen we binnen dit spanningsveld op een goede manier met idealen omgaan? We moeten bij idealen overigens niet alleen denken aan grootse en meeslepende projecten. Een rechtvaardige samenleving, de wereldvrede - dat zijn natuurlijk heel omvattende idealen. Dergelijke idealen zijn zeker ook belangrijk, omdat ze ons de richting

wijzen die we moeten gaan op langere termijn. Maar daarnaast (en daarmee verbonden) zijn er veel kleinere, concretere idealen. Een religieuze leefgemeenschap, een hospice-beweging of een milieugroep hebben allemaal op hun manier ook idealen. Hun activiteiten dragen wezenlijk bij aan een leefbare samenleving. Ik denk dat een van de lessen van de jaren zestig en zeventig is dat we ons niet alleen maar moeten blindstaren op prachtige grote utopieën, maar juist ook aandacht moeten hebben voor die bescheidener projecten. Wanneer we ons daarvoor openstellen, zien we dat idealen een belangrijke rol in ons leven kunnen vervullen. Ze geven mede zin aan ons bestaan. Ze bieden iets waarvoor het waard is te leven - of het nu de toekomst van onze kinderen is of een meer abstract doel als een rechtvaardige samenleving. Idealen kunnen ons boven de alledaagse werkelijkheid uit

tillen en ons op een 'andere werkelijkheid' richten. Dat voorhouden van die visioenen is voor mij een centrale taak van de kerk: ons steeds weer wakker te schudden en in beweging te zetten. *Marijke Koijck-De Bruijne* zegt het in *Eva's Lied* heel treffend: 'herinnerd te worden aan hoe wij bedoeld zijn, herscheppen de wereld waarmee wij vergroeid zijn, die opdracht aan alles wat ademt gaat voort.' Herscheppen de wereld waarmee wij vergroeid zijn - daarin komt weer de spanning tussen visioen en werkelijkheid naar voren. Hoe doen we dat en vooral - hoe houden we het vol? Want voortdurend stuiten we op teleurstellingen, op een weerbarstige werkelijkheid. Sommigen vluchten als reactie daarop in cynisme of egoïsme - ze laten hun idealen varen. Anderen gaan ondanks alle

tegenslagen toch steeds weer door en blijven geïnspireerd door hun visioenen werken aan een betere wereld. Hoe doen zij dat en wat kunnen we daarvan leren voor ons eigen leven? Dat zijn de vragen waarover we met elkaar willen bezig zijn op de beraadslagingen van 12 april a.s. U bent van harte welkom!

Wibren van der Burg, Utrecht

Voor informatie, inlichtingen en opgave over de beraadslaging (georganiseerd door de ADS, Remonstrantse Broederschap, NPB en Zwinglibond) kunt u bellen met (030) 2314610. Hier kunt u ook het voorbeeldmateriaal voor de beraadslaging, de bundel *Tijd voor Idealen* bestellen à f 6,- per stuk.